

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

НА

Р. БЪЛГАРИЯ

№ 54-08-2

23.02.1996г.

СОФИЯ

23.02.96г.
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИСКАНЕ

от група народни представители от СДС

ОТНОСНО: Произнасяне на Конституционния съд по конституционността на разпоредби на Закона за паметниците на културата и музеите, обнародван ДВ, бр.29 от 11 април 1969г., изм. и доп., бр. 29 от 10 април 1973г., бр.36 от 8 май 1979г., бр.87 от 11 ноември 1980г., бр.102 от 29 декември 1981г., бр.45 от 8 юни 1984г., бр.45 от 13 юни 1989г., бр.10 от 2 февруари 1990г., бр. 14 от 16 февруари 1990г., бр.112 от 27 декември 1995г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Въпреки, че е многократно изменян и допълван, съществуващият Закон за паметниците на културата и музеите не отговаря на новите политически и икономически реалности в развитието на страната, а някои от неговите клаузи противоречат на Конституцията на Република България. Непосредственият повод да се обърнем към Вас е новоприетият Закон за изменение и допълнение на Закона за паметниците на културата и музеите /ДВ, бр.112 от 27 декември 1995г./, тъй като някои от направените от него промени още повече задълбочават противоконституционността на съответните текстове.

I. Според чл.28, ал.1, покупка, продажба, замяна и дарение на недвижими паметници на културата се извършва със съгласие на НИПК за паметници от световно и национално значение и на общинските съвети - за останалите паметници. Старият текст визираще сделките и разпорежданията "между граждани", изменението разширява обхвата на тази алинея : " между собственици и физически и юридически лица". Така този текст грубо ограничава един от елементите на собствеността - правото на собствениците на разпореждане, поставяйки

го в зависимост от решението на държавна институция /НИПК/ или орган на местната власт /"съответния общински съвет"/. При това остава неясно кои са критериите, според които тези инстанции в едни случаи ще дават, а в други - ще отказват своето съгласие, което създава предпоставки за субективизъм, произволи и корупция.

Отнемането на правото на разпореждане от собствениците на недвижими паметници на културата, при това без да са определени критериите, според които институциите, управомощени от тези алинеи, ще дават или ще отказват на собственика възможността да осъществи това си право, според нас представлява нарушение на чл.17, ал.1 и 3 от Конституцията на Република България.

II. Според чл. 30 на същия закон, недвижими паметници на културата могат да бъдат отчуждавани по предложение на министъра на културата по установения ред за отчуждаване на имоти за държавни и общински нужди. Формулировката "ако имат голяма стойност като исторически паметници или голямо значение за националното културно развитие" е неясна и предоставя тълкуването на изразите "голяма стойност" и "голямо значение" на заинтересуваните институции.

С последните изменения и допълнения обхватът на този член също се разширява - от недвижими паметници на културата "собственост на граждани", на такива, "собственост на физически и юридически лица".

Чл.17, ал.5 от Конституцията допуска принудително отчуждаване на собственост за държавни и общински нужди "при условие, че тези нужди не могат да бъдат задоволени по друг начин...". Недвижимите паметници на културата не престават да бъдат такива след реституирането им, нито пък частната собственост върху тях е пречка за тяхното експониране и ползване в качеството им на паметници на културата. Така че, не съществуват никакви държавни, нито общински нужди, които да не могат да бъдат задоволени по друг начин, освен чрез принудителното отчуждаване на тези паметници. Обратната теза може да бъде защитавана само със спекулации като тази с "Яворовата" къща.

Държим да отбележим и факта, че в пленарната зала бе обсъждано и компромисното предложение недвижимите паметници на културата да могат да бъдат отчуждавани, ако бъде установено, че начинът на тяхното стопанисване или използване от страна на собствениците накърнява тяхната историческа или културна стойност. Приемането на тази разпоредба би допълнило и гарантирало още по-добре опазването и поддържането на паметниците на културата, регламентирано с чл.20 на закона. И обратно, отхвърлянето на това предложение при гласуването е за нас косвено доказателство, че този текст не само противоречи на чл.17, ал.5 от конституцията, но и че опазването на историческата и културната стойност на недвижимите паметници на културата не беше съществен мотив за узаконяването на поредното посегателство срещу частната собственост.

3

Според нас текстът на чл.30 от Закона за паметниците на културата и музеите противоречи на чл.17, ал.1, 3 и 5 от Конституцията на Република България.

Ето защо ние молим почитаемия Конституционен съд на Република България да обяви за противоконституционни текстовете на чл.28, ал.1 и на чл.30 от Закона за паметниците на културата и музеите.

С уважение:

1. Д-р Георги Карев
2. Светослав Лучников ...
3. Анио Тазуров -
4. Васил Бонев
5. Георги Тачев -
6. Елиенора Михайлова -
7. Константин Тодоров -
8. Д-р Лорена Николова -
9. Иван Димитров -
10. Николай Налбантов
11. Марияна Лунова
12. Димитър Саргиванов -
13. Иван П. Тосев -
14. Димитър Стояков
15. Анастоллий Великов

16. Иван М. Сугарин
17. Емил Канудалиев
18. Александр Стефанов
19. Георги Соколов
20. Грозд Рителан
21. Иван Сотиров
22. Ивон Канарев -
23. Увекан Димитров -
24. Велишин Васильев
25. Езми Сугарев -
26. Иван Бурнаев -
27. Спас Димитров
28. Михаил Михайлов
29. Муравей Радев
30. Владимир Умодров
31. Григор Канев
32. Боян Димитров -

33. Крум Славов
34. Иван Курбев -
35. Иван Ситанев

36. Сотко Стойков -

37. Ивезор Томев

38. Янко Марков

39. Васил Златаров

40. Цонко Ботев

41. Христо Бисеров -

42. Руслан Аджов

43. Евдода Стефанов

44. Георги Атанев -

45. Васил Михайлов,

46. Владислав Касимов

47. Александър Борков

48. Прот. Стефан М. Стефанов -

49. Павел Цонков

50. Огнен Асенов

51. Мбену П. Ковб
52. Агемга Муниса

23 февраля, 1996
Содру.